

༄༅། ཁོད་ཀྱི་དུས་རབས་
རིམ་བྱུང་གི་ཚཱ་ཡིག་
གཅེས་བསྟར།

ལྷ་མཁར་ཆེ་རིང་གིས་སྒྲིག་ཚཱ་བྱས།

ཀྲང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟར་ཁང་།

བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་རྩོམ་ཡིག་
གཅེས་བརྒྱུས།

ལྷ་མ་ཁར་ཆེ་རིང་གིས་སྒྲིག་རྩོམ་བྱས།

ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།

དཔེ་མཛོད་འགན་འཁུར་བ། འཇིགས་མེད་བསམ་གྲུབ།
མཐུན་ཤོག་རྩལ་འགོད་བ། ལིས་ཅན་བྱང་།

༄༅། །ཐོད་ཀྱི་བྱུང་རབས་རིམ་ཐུང་གི་ཚུལ་ཡིག་
གཅིས་བརྒྱུས།

ལྷ་མཁར་ཆེ་རིང་གིས་མཛོད་ཚུལ་བྱས།

ཀྱང་གོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་བརྒྱན་ཏེ་བཀྲམ།

པེ་ཅིན་ཁྱུག་ཏུན་ཅི་ཤིན་པར་ཁང་གིས་པར་བཏབ།

༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་༡པར་པར་གཞི་དང་པོ་བཟིགས།

༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་༡པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

ISBN 978 - 7 - 80057 - 972 - 1/1 • 80

རིན་གོང་སྒྲོར། 14.50

责任编辑: 吉美桑珠
封面设计: 李建雄

图书在版编目(CIP)数据

历代藏族文选: 藏文兰卡才让编著.

—北京: 中国藏学出版社, 2008. 1

ISBN 978—7—80057—972—1

I. 历... II. 兰... III. 藏族—少数民族文学

—文学研究—中国—藏语 IV. I207.914

中国版本图书馆CIP数据字核字(2007)第168366号

历代藏族文选
(藏文)

兰卡才让编著

中国藏学出版社出版发行

北京牛山世兴印刷厂印刷

开本: 850×1168 1/32

印张: 10.875 印数: 2000册

2008年1月第1版第1次印刷

ISBN 978—7—80057—972—1/1·80

定价: 14.50元

དང་པོ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (1)

གཉིས་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (9)

གསུམ་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (27)

བཞི་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (36)

ལྔ་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (44)

དྲུག་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (51)

བདུན་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (63)

བརྒྱུ་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (82)

དགུ་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (94)

བརྒྱ་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (109)

བརྒྱ་ཕྱེད་པ། རྩིས་རྒྱུ་བཟུང་བ་ (127)

བཅུ་གཉིས་པ། གཏམ་པད་མའི་ཚལ་གྱི་སྒྲིབ་གར།	(136)
བཅུ་གསུམ་པ། བསྐྱབ་བྱ་ཤོར་བུའི་ཕྱེང་བ།	(194)
བཅུ་བཞི་པ། རྒྱལ་བོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ས་གཞི་སྒྲིང་བའི་ རྒྱ།	(206)
བཅེ་ལྔ་པ། སོ་ཉ་གཞོན་རུ་དོན་ཀྱན་གྱུ་བ་པ།	(215)
བཅུ་དྲུག་པ། འཇམ་མགོན་སྐྱེ་མ་དཔྱེས་པའི་མཚོད་སྒྲིབ།	(241)
བཅུ་བདུན་པ། འདུ་འབྲལ་སྒྲིང་བོ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ ལྷ།	(256)
བཅེ་བརྒྱད་པ། རྒྱ་བསེང་བུ་ལྔའི་རྟོགས་བརྟེན།	(262)
བཅུ་དགུ་པ། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་སྒྲེ་བོ་གསོ་ཐིགས།	(285)
ཉེ་འུ་པ། ལྷ་ལས་ལུ་ལྷ་བྱ་བར་བར་བརྟེན་པ།	(298)
ཉེར་གཅིག་པ། དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཤུ་རེའི་བྱ་རབ་བྱ་བྱང་ བའི་རྟོགས་བརྟེན།	(307)
ཉེར་གཉིས་པ། དབྱངས་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་པ་གྲུབ་པ་དག་གི་འོད་ ཟེར།	(315)
ཉེར་གསུམ་པ། སྟན་དག་སྒྲིབ་གྱི་སོ་ཉ།	(323)
ཉེར་བཞི་པ། བོད་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་ཚོམ་རིག་གི་སྒྲུང་ས་གཞི་ ལྷན་ཐབས།	(333)
ཉེར་ལྔ་པ། བསྐྱབ་གཞི་འདི་སྒྲོབ་གཉེར་བྱ་བར་ངེས་པར་སྒྲོག་དགོས་ པའི་ཚོམ་ཡིག་སྒྲིང་ཞིག་གི་མཚན་བྱང་འགོད་པ།	(341)

དང་པོ། རྩོམ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་སྤྲུལ་ཅུ་བ།

ཨྱོ་^①བདེ་ལེགས་སྤྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་^② ཡུན་སྤྲུལ་ཚོགས་པ་རྟེན་གྱི་ལ་ཡི
 ཡུལ། ། རྩོམ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 དཔལ་ལོ་འཛོམས་འབྲས་པའི་རྒྱུ། ། མར་མེ་མཛད་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། ། ཡལ་དང་ཡུལ་ལ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 འོང་ཤེས་རབ་སྤྲུལ་བ་ཅེས་ལྟོ། ། དུལ་ཁིང་རྒྱུ་འཇམ་ཐབས་མཐའ་སྤྲུལ་
 སྤྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་ ། མར་མེ་མཛད་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། འཇིག་རྟེན་
 ཡུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དང་། ། བཟོ་དང་གསོ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 ཚོགས་དང་། ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལ་མཐའ་ཤིང་མཐའ་ལ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 མཛད་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། འདྲི་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་མ་
 ཆགས་ཤིང་། ། རྒྱལ་སྤྲུལ་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 འདྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་^③ བའི་དགོས་པ་མཛད། ། དཔལ་ལོ་འཛོམས་འབྲས་པའི་
 བའི་དགོས་པ་མཛད། ། འདྲུལ་བའི་སྤྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་^④ ལེགས་གསུངས་པའི། ། བདེ་
 བར་གསེགས་པའི་བསྟན་པ་བཅས་པ་ལ། ། ཞེས་པའི་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 ཤར་དག ། དཔལ་ལོ་འཛོམས་འབྲས་པའི་དགོས་པ་མཛད། །

ཡོངས་སྤྲུལ་འཛོམས་པའི་མཐའ་བསྟན་ཅིང་། ། རྩོམ་ཆེན་གསུངས་
 དང་སྤྲུལ་ཅུ་བ་ཅིག་མཛད། ། མན་དག་ཀྱི་ལ་མཐའ་ཤིང་མཐའ་ལ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་
 དཔལ་ལོ་འཛོམས་འབྲས་པའི་དགོས་པ་མཛད། ། གསེར་སྤྲུལ་ཅུ་བ་སྤྲུལ་ཅུ་བ་

ལས། ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ལྷན་སྒྲུབ་ནས། ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་
ཕན་པར་མཛད་པ་ཡི། ། དཔལ་ལྷན་ཡ་ཏི་ཤ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
སེམས་ཅན་ཐངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ། ། རབ་ཏུ་མང་ལ་སྤྱིང་ནས་
བཅེ་བ་ཡིས། ། འཇིག་རྟེན་རྩ་དང་རྩ་མིན་བཅས་པ་ཡི། ། སྦྱོབ་པ་ཡབ་
གཅིག་ཤུ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། སྦྱོབ་པ་བརྟེས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལས། །
ཡིད་མ་རྩ་ཡི་མངོན་རྟོགས་ལྷང་མཐོས་ནས། ། ཅེ་གཅིག་སྦྱོབ་པ་སྤྱིང་བོར་
མཛད་པ་^⑤ཡིས། ། ལྷང་བསྟན་ཐོབ་པར་གྱུར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
གདུལ་བྱ་བོད་དུ་ཡོད་པར་དགོངས་ནས་ནི། ། ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྩྱུང་ས་སྤྱོན་
ནས་ཀྱང་། ། རྩེ་བ་མི་ཆེན་ཆུམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཛད། ། མཆོད་ཅིང་བཀྱར་འོས་
ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། ལམས་མཆོག་ཁྱེད་སྦྱོབ་པ་དུ་མ་བྱོན་ན། །
སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། ། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ཕལ་ཆེར་
རྩྱུང་ས་གྱུར་པས། ། ལེགས་པར་སྟོན་མཛད་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
བསྟན་བཅོས་སྦྱར་དང་བསྦྱར་བྱིན་འཆོས་པ་དང་། ། དེ་ཉིད་འཆང་དང་
རང་གིས་རྩྱུང་པ་སྟགས། ། ཡང་དག་ལམ་ལ་ལེགས་པར་འབྲིད་མཛད་
པའི། ། བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། ལྷང་ན་ལ་ཞེན་
ལོག་པའི་ལམ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས། ། བདུད་དང་སྤྱི་སྤྱོད་ས་དབང་སྤྱད་ཀྱིས་བཟུང་
ངན། ། རིགས་པས་ཆར་བཅད་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བཀོད། ། ཐར་འདོད་དེད་
དཔོན་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། སྦྱོབ་དང་རྩྱུང་བྱིས་པ་བཅོད་དང་བཅོན་
འགྲུས་དང་། ། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྟོན་པ་དུག ། སྦྱོབ་དུ་མར་
ཡང་ཡང་གོམས་པ་ཡིས། ། ཆོགས་གཉིས་^⑥ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་གསོལ་བ་
འདེབས། ། ལམ་བཟོན་སྦྱོབ་དང་སྟན་པར་སྦྱོབ་དང་། ། འཇིག་རྟེན་དོན་

མཐུན་གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་སྦྱང། ། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་^⑦ ཡི་དཔལ་
འབྱོར་གྱིས། ། གཞན་དོན་རྩུར་མཛད་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། དང་
དང་ཚུལ་བྱིམས་ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། ། རོ་ཆ་ཤེས་དང་ཁྱེལ་ཡོད་ཤེས་
རབ་སྟེ། ། ཝེར་བདུན་^⑧ དག་གིས་ཐུག་པར་རྒྱར་པའི་མཛོད། ། ཡོན་ཏན་
འབྱུང་གནས་ཁྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། སྟོན་ཆེ་སྟོན་ལམ་བཟུང་བའི་སྟོན་
མ་མཆོག། ། རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་རིང་ནས་འོང་བའི་ཆོ། ། ལྷ་བ་སིག་དེ་
རིང་སྟེབ་པོ་ཞེས། ། ལྷ་མིག་མངོན་ཤེས་མངའ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། མ་
ག་རྟ་ནས་སྟོན་མ་གྲས་པ་ཡིས། ། སེལ་སྟོན་དཀྱོལ་ཁེང་གསོལ་བ་བཟུང་བའི་
སྟེ། ། བོད་དུ་གནས་ནས་འབྲོམ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིས། ། རྩ་བའི་མངོན་ཤེས་
མངའ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། ལྷ་སར་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ་བསྐྱུགས་པ་ལས། །
རྒྱར་བར་བྱོན་ནས་བར་ཁང་ལྷ་ཆོགས་ལ། ། ཐུག་ཏེན་ཕུལ་ནས་མཁའ་ལ་
བསྐྱོར་བ་མཛད། ། རྩ་འབྱུལ་མངོན་ཤེས་^⑨ མངོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
གང་དུ་རྒྱལ་བོས་བཀའ་ཆེམས་གཏེར་དུ་སྤྲས། ། མཁའ་འགྲོས་གཏེར་ཁ་མེ་
ནས་ཁྱོད་ལ་གཏད། ། རྒྱུ་ལྷ་མིའི་འཇའ་ས་ཁྱོད་ཀྱི་དྲིན། ། རྩོ་བོ་བཀའ་
དྲིན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ས་བདག་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་རྣམས་ལ། ། ཉག་པར་ཆོ་འཛིན་
བསྐྱུང་བའི་སྟོར་རྣམས་ཀྱང་། ། ཁྱོད་ལས་བྱུང་སྟེ་འགྲོ་བའི་ནད་གསོ་
མཛད། ། ལྷ་སྐྱབ་གཉིས་པར་གྲགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ། སྟེ་ཐང་འོར་
དུ་བྱེ་མའི་ཕྱིང་བཞུགས་ཆོ། ། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་བར་སྤང་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས། ། དེ་ཆེན་རྣམས་མེད་ཀྱི་ཆར་བཤབ། ། ལྷ་མ་རྣམས་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། ། གཡོར་བོ་མཆོས་ཕུར་བྱ་མོས་མགོ་རྒྱན་ཕུལ། ། ཤེ་བ་གསན་

ནས་དེ་ཡི་ཐོབ་སྤྱོད་མཛད། ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ལྟ་བུ་སྤྱིས་ཞེས་གསུངས། །
 འགྲོ་བའི་འདྲིན་པ་ཁྱོད་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། ། ཁོ་ལོ་འདི་ནས་དགའ་ལྡན་
 གནས་སུ་འགྲོ། ། ང་ལ་དད་ཅིང་གུས་པར་བྱེད་པ་རྣམས། ། དགའ་ལྡན་
 གནས་སུ་མཇལ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས། ། མ་འོངས་མངོན་སུམ་གཟིགས་
 ལ་གསེལ་བ་འདེབས། ། དགའ་ལྡན་གནས་ན་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད། །
 འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་དྲི་པི་ཀ་ར་ཞེས། ། ཁ་བ་ཅན་ན་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤ། །
 ས་སྤྱང་གུགས་པས་བྱབ་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། ། འབྲོམ་སྟོན་བདག་གིས་ར་
 ཐོང་ལྟ་ཁང་བཞེངས། ། འགྲོ་བ་འདྲིན་ཕྱིར་གསེལ་བ་བཏབ་པ་ལས། །
 དགའ་ལྡན་གནས་ནས་རབ་གནས་མེ་ཉོག་གཏོར། ། ཕྱིན་རྒྱབས་དངོས་སུ་
 ཡབ་ལ་གསེལ་བ་འདེབས། ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང། །
 དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ལྟང་ལྟང་གསེལ་འདེབས་ན། ། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་
 ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་མཛོད་ལ། ། གསེལ་བ་བཏབ་བཞིན་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་
 གསེལ། ། ད་དུང་ཁ་བ་ཅན་ཁྱོད་ཉིད་ལ། ། དད་ཅིང་རྗེས་སུ་སྟོབ་མ་མང་
 ཡོད་ཀྱི། ། ཐུགས་ལ་དཀོངས་ནས་བུ་ལ་མ་བཞིན་དུ། ། བཙེ་བས་བདག་གི་
 བཤེས་གཉིན་མཛད་དུ་གསེལ། ། སྟིགས་དུས་སྤྱི་བོ་དཔུས་ལོང་ལྟ་བུ་
 རྣམས། ། དམ་མིན་དགེ་བའི་བཤེས་འདུས་རྗེས་བརྒྱུད་སྟེ། ། འཁོར་བའི་
 གཙོང་རོང་གནས་ནས་འདྲིན་མེད་རྣམས། ། ཐུགས་རྗེས་ཕྱགས་ཀྱས་ཐུར་དུ་
 དང་དུ་གསེལ། ། དུས་དང་གནས་སྐབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། ། དམ་པ་
 ཁྱོད་ནི་བདག་གི་མགོན་ལགས་ཀྱི། ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་ཐུར་དུ་འཆང་
 ཐུ་འགྱུར། ། ཐོས་བསམ་མཆོམ་གསུམ་བདག་ལ་སྦྱལ་དུ་གསེལ། ། ། །

མཆོམས་སྟོར། འབྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ནི། རབ་བྱུང་

[illegible]

ཁྱད་པར་ཅན་དང་སྤྱར་ནས་ཁོང་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དང་། མོ་ལོ་ཀ་ཉེས་
བཞིན་ས་མཁུག་བར་འབྲོམ་སྟོན་གཙོ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱིས་རྩ་
བོ་རྩེ་ལ་བཅིངས་པའི་མོས་ཀྱས་དྲག་པོས་ཀྱན་ནས་སྤྱར་ཏེ་གདུང་དབྱངས་
གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཅུ་མས་ཡོད། བསྟོད་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་སྤྱིས་བྱ་
དམ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་འགངས་འདུལ་བསྟོད་ཚཱ་གྱི་སྤྱིག་གཞི་ཆ་ཆང་ཁིང་
འབྲུག་བརྗོད་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པར་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དུང་བོར་བརྗོད་པ།
ཚཱ་གྱི་མགོ་མཁུག་བར་གསུམ་གང་དུང་དུ་དགོ་སྤྱོད་བར་གྱི་དད་བཅེ་ཟབ་
མོས་ལྷག་པས་ཡིད་ཀྱི་དང་བདབང་མེད་དུ་འབྲེན་ནས་བ་ཅན་དང་། གངས་
ལྗོངས་མ་ཁས་དབང་དེམ་བྱོན་གྱི་སྟོན་ཚཱ་ནང་དུ་རྩོམ་སྟོད་འདི་ཉིད་བསྟོད་པ་
ཚཱ་དེག་ཆེས་ལྷ་མོས་ཀྱི་གསུལ་གཏོགས་པས་བོད་དུ་སྟོན་ངག་མེ་ལོང་མ་དར་
སྟོན་གྱི་ཚཱ་དེག་ལ་ཁིབ་འཁུག་བྱེད་པར་དེན་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེད། །

མཆན་འགྲེལ།

① ཨོ། 《རྩེ་རྩེ་མོ་མོ་ལས། ཨོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད། ། མཆན་དང་ནོར་
གཏེར་དཔལ་དང་གཡང་། ། སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཁིང་། ། དམ་
བཅའ་བདང་བཀྲ་ཤིས་དོན། ། ནོར་བུ་འཛིན་པའི་ལྷགས་སུ་བརྗོད། ། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཨོ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོག་ཡིན་
པས། དེ་བརྗོད་པ་པོ་ལ་བར་ཆད་མི་འཁུག་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་ན། གཞུང་གི་འཁོར་ཨོ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

② བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག གནས་སྐབས་བདེ་བ་མངོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་
ལེགས་པ་ཐར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའམ། ཡང་ན་《གཞི་བསྐྱབ་བོ་ལས།

བདེ་འཁོར་འཁོར་བས་ན་དགེ་བའོ། ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པས་ན་
ལེགས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་འགྲེལ་ན་འདྲ་བའོ། །

③དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་ཤེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཙ་པའི་ཤེ་བཞིའི་ནང་གསེས། ཤེ་
འདིའི་མཁན་པོ་ནི་ཉན་ཐོས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་
སྤྱན་གྱི་ཕྱ་རྩ་གསུམ་ནས་བདུན་བར་དུ་བྱེད་པ། གྲུའི་རྟགས་དཔལ་བེལ་དང་
དུང་དཀར། སོ་བཟང་གི་མདོ་འདོན་སྐབས་སུ་ཀྱི་ཉའི་སྐད་དུ་འདོན་པ། ཟས་
སྟོན་གྱི་ནང་དུ་ཟས་སྤྲེལ་གྱི་རང་གི་མདུན་དུ་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་བྱིན་ལེན་
ཆགས་པ། དགེ་སྤྲོད་དང་དགེ་ཚུལ་ཁང་བ་གཅིག་གི་ནང་ཉལ་དགོས་ཆོ་བར་
དུ་ཡོལ་བས་བཅད་ན་ལུབ་ལྟག་བསྟུང་བའི་གོ་ཆོད་བཅས་ལ་ཁས་ལེན་པའོ། །

④འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་ཤེ་བཞི། དགེ་བསྟེན་དང་། དགེ་ཚུལ། དགེ་སྤྲོད་
རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བུམ་མཐོང་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་
འདུལ་བའི་ཤེ་སྟོན་གྱི་གཞུང་བཞི་ཞེ་འདུལ་བ་ལྟར་ཤེ་བཞི་ཡང་བྱེད། ཤེ་བཞི་
ནི། འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་དང་། འདུལ་བ་ལྟར་གཞི། འདུལ་བ་སྤྱན་ཆོགས།
འདུལ་བ་གཞུང་དམ་པ་འཕམ་གཞུང་སྒྲ་མ་བུ་བཅས་སོ། །

⑤ལྷུབ་པ་སྟོང་པོར་མཛད་པ། ལྷུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་དོན།

⑥ཆོགས་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཏེ།
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། ལྷུན་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་སྤྲེལ་སྤྱད་པ།
བསོད་པ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནི། ཉིང་འོ་འཛོན་སྟོན་པ་
དང་། སྟོང་བ་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུའོ། །

⑦བརྩ་བའི་དངོས་པོ་བཞི། ལྷུན་པ་དང་། ལྷུན་པར་སྦྱ་བ་དང་། དོན་སྦྱོང་
པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་དང་བཞི་ཞེ། 《མདོ་ཤེ་བྱུན་ལས། ལྷུན་མཚུངས་དེ་

སྟོན་ལེན་འབྲུག་དང་། ། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲུག་ནམས་ཀྱིས། ། སྟོན་པར་
སྟོན་དང་དོན་སྟོན་དང་། ། དོན་མཐུན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྩོན་པའི་པར་རྩོན་དང་མཆོངས་པའི་རྩོན་པ་བ་དང་། གཞན་ལ་
རྩོན་དྲུག་སྟོན་པའི་སྟོན་པར་སྟོན་བ་དང་། གཞན་དག་རྩོན་དྲུག་ལེན་དུ་འབྲུག་
པའི་དོན་སྟོན་དང་། རང་ཉིད་རྩོན་དྲུག་ལ་འབྲུག་པ་དོན་མཐུན་པ་སྟེ་
བཞིའོ། ། ⑧ རྟོན་བདུན། འཕགས་པའི་རྟོན་བདུན་ཏེ། 《བཤེས་སྤངས་》
ལས། དད་དང་ཚུལ་བྱིམས་གཏོང་དང་ཐོས་པ་དང་། སྤྱི་མེད་རོ་ཆ་ཤེས་དང་
བྲེལ་ཡོད་དང་། ། ཤེས་རབ་རྟོན་བདུན་ལགས་པར་སྟབ་པས་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་ཚུལ་
བྱིམས་ཀྱི་རྒྱ་ལྟེ་དད་པའི་རྟོན། སྤྱི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་
སྤངས་པ་ནི་ཐར་བ་དང་མཐོ་རིས་སུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ལྟེ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་རྟོན། རྩོན་དང་
གི་དངོས་པོ་ཅི་བདོག་པ་གཞན་ལ་རྩོན་པ་ཡོངས་སྟོན་ཆེན་པོ་འབྱོར་བའི་རྒྱ་ལྟེ་
གཏོང་བའི་རྟོན། དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཆོག་པར་མི་འདོན་ཞིང་མང་དུ་ཉན་པ་ནི་
བསམ་པ་དང་བསྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལྟེ་ཐོས་པའི་རྟོན། རང་ལ་
བསམ་སྟེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་འདོམ་པ་ནི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་འཕྱོག་པའི་རྒྱ་ལྟེ་རོ་ཆ་
ཤེས་པའི་རྟོན། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་བག་བྱེད་ཅིང་འདོམ་པ་ནི་ཉེས་པ་
མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལྟེ་བྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྟོན། བསམ་པ་དང་བསྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྟོན་རོ། ། ⑨ རྩལ་ལྟེ་མཛོན་ཤེས། མཛོན་ཤེས་སྟུག་གི་ཡ་གྲུལ། 《རྩན་
འགྲེལ་》ལས་སྟུལ་བསྟར་དུ་མ་ཁུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཤེས་དེའི་
མཆན་ཉིད་དུ་འདོགས། །

གཉིས་པ། རྩོམ་ཆུང་མིལ་རས་པའི་རྣམ་མགུར་ལས་ གཞིའི་མགུར་^①།

ནམ་གུ་རུ་^②། རྩོམ་ཆུང་མིལ་རས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱགས་སྤྲོས་རྣམས་
རང་རང་སོ་སོའི་རིམ་བྱོན་ལ་བཞག་ནས། རྩོམ་ཆུང་རང་བལ་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་
མཚམས་^③དཔེ་གནས་གཉི་ཤང་འགྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་མོལ་གཉན་པ།
ཐུན་དང་ན་བུན་འཐིབས་པ་ལས་དུས་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་ཁ་ཆར་འབབ་པ།
གཡས་རི་བྲག་མཐོལ་གཟུང་བ་ལ། གཙན་གཟུང་རྣམས་ངར་སྐད་སྒྲིག་ཅིང་
བྱ་རྒྱལ་ཆོད་པོ་ཞིང་བ། གཡོན་རི་སྤང་རི་སྤྲུལ་ལ་འཇམ་པ་ལ། རི་དྲགས་ཤ་
བདང་། དཀོ་བ། རྩོམ་ཆུང་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བག་པེབས་ཏེ་ཆེ་ཞིང་འཕྲོ་
བ། མདུན་ན་ནགས་ཚལ་བཟང་པོ་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་བཀྲ་བའི་ནང་ན། སྤྲ་
དང་སྤྲུ་རྣམས་ཡང་ཆལ་སྤྲོད་པ། རྩོམ་ཆུང་འཛོལ་མོལ་སོགས་ཏེ་མཛེས་
པའི་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་གསུང་སྒྲ་ཀྱ་རུ་རུ་སྤྲུལ་ཞིང་། སྤྲ་སྒྲིགས་ལ་འདབ་གཤོག་
གི་གར་སྤྲུལ་སྤྲོད་པ། སྤྲུབ་སྤྲུག་གི་མདུན་ན་མར་གཡལ་ཆུ་གངས་ཆུ་རྩ་
རྣམས་དུས་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་སྤྲུང་སྤྲུང་སྒྲ་པའི་སྤྲ་སྒྲིག་ཅིང་འབབ་པ།
དཔེ་ཞིང་ཉམས་སྤྲད་གཤའ་བ། བཙན་ལ་མཐུན་སྤྲུལ་འཛོལ་པའི་དཔེ་
གནས་ཀ་ཏ་ཡ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲུག་པ་ན། དཀར་སྤྲུགས་ཀྱི་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་
ཞབས་ཏོག་སྤྲུབ་ཅིང་ཆུ་པོ་རྒྱུན་གྱི་ཏིང་ཏེ་འཛིན་གྱི་ངང་ལ་བཞགས་པ་ལས།
དུས་རྣམ་ཞིག་གི་ཆེ་གནས་དེའི་ཕུར་ཁྱི་སྐད་སྤྲུང་སྤྲུང་བདང་། དེ་རྩོམ་སྤྲུག་

སྒྲུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བས། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་ལ་སྒར་ཡིན་ན་ངའི་
གནས་འདི་བསམ་གཏན་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ད་ལན་བར་ཆད་
ཅིག་ཡོང་བ་ཡིན་ན་མ་དགོངས་ནས་ཐུག་པའི་མདོར་བྱོན། ས་བོང་ཆེན་པོ་
ཞིག་གི་ཁར་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ངང་ལ་བཞུགས་པ་
ལས། སྒྲུ་མདུན་ན་ཚུར་ཤ་བ་ནག་པོ་སྒྲུ་ཉག་མ་རེའི་ཚ་བ་ལ་རྩལ་ཐེགས་པ་རེ་
འབབ་པ་ཞིག་འཛིགས་སྒྲག་དངངས་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ་བྱུང་བ་ལ། རྗེ་
བཙུན་གྱི་ཐུགས་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་ཏེ། རྩོན་གྱི་ལས་
དབང་གིས་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲངས་པས། ཆོ་འདིར་ཅི་ཡང་མ་ཉེས་ཏུང་མི་
བཟོད་པའི་སྒྲག་བསྐལ་འདི་ལྟ་བུ་མྱོང་དགོས་པ་སྒྲིང་རེ་རྗེ། འདི་ལ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་^④བཤད་ནས་དྲུས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་འགོད་དགོས་དགོངས་ཏེ།
ཤ་བ་ལ་མཁུར་འདི་གསུངས་སོ། ། རྗེ་ལྟ་བུ་མར་བའི་^⑤ཞབས་ལ་
འདུད། ། སེམས་ཅན་སྒྲག་བསྐལ་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། ། བྱོད་སེམས་
ཅན་ཤ་བའི་ལུས་ལ་ཆེར་མའི་མགོ། ། ཤ་ལུས་ཆེར་མགོ་མི་ལའི་སྒྲུ་ལ་ཉོན། །
ཕྱི་སྒྲིང་བའི་ཡུལ་ལ་བྱོས་བྱོས་ནས། ། འབྲུལ་སྒྲིང་མ་རིག་པའི་ནང་ནས་ཐར་
དུས་མེད། ། ཕྱི་ལུས་སེམས་སྒྲངས་གྱིས་མི་སྒྲོངས་^⑥གྱིས། ། འབྲུལ་སྒྲིང་མ་
རིག་སྒྲིང་བའི་དུས་ལ་བབ། ། ལས་རྣམ་སྒྲིན་བདེན་པ་མགྲོགས་དྲགས་
པས། ། ཕྱི་སྒྲུ་ལུས་བྱོས་པས་ག་ལ་ཐར། ། འབྱོས་ན་ནང་གི་སེམས་ཉིད་
བྱོས། ། སེམས་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གནས་སྒྲུ་བྱོས། ། གཞན་བྱོས་པས་ཐར་འདོད་
འབྲུལ་བ་ཡིན། ། སེམས་འབྲུལ་བ་ཤིགས་ལ་འདི་ཏུ་སྒྲོད། ། ད་ལྟ་བྱོད་གྱི་
སྒྲིང་བ་ལ། ། འཆི་བ་སྒྲིང་ནས་མ་བཟོད་པས། ། རི་པ་རེའི་ལྷགས་ནས་ཐར་
དུ་རེ། ། ཚུ་རེའི་ལྷགས་ལ་ཟིན་གྱིས་དྲོགས། ། རེ་དྲོགས་ངང་ནས་འཁོར་

བར་འབྲམས། ། ཁྱིད་ལ་རྒྱ་རོ་ཆོས་དྲུག་^①གི་བྲིད་ཅིག་འདེབས། ། བྱག་གྱ་
 ཆེན་པོའི་^②སྒྲོམ་ཞིག་སྟོན། ། ཞེས་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྟ་བུ་སྐོས་ན་
 སྟོན་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། འགྲོ་བ་གང་གི་ན་ལམ་དུ་སོང་ཡང་ཡིད་འཕྲོག་པར་
 བྱེད་པའི་མཁུར་དེ་སྐད་གསུངས་པས། རྩེ་བཅུན་གྱི་བྱགས་རྩེས་ཤ་བ་དེའི་
 འཇིགས་སྒྲག་དང་སྒྲག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཁི་ནས་མཆི་མ་སྤུལ་(སྤུལ)བཏང་སྟེ་རྩེ་
 བཅུན་ལ་བག་པ་བཞགས། བ་བཟའ་ལ་ལྷག་ཅིང་རྩེ་བཅུན་གྱི་གཡོན་སྒྲིགས་སུ་
 ཉལ་ནས་བསྐད་འདུག་པ་ལ། རྩེ་བཅུན་གྱི་བྱགས་དགོངས་ལ། གོང་གི་བྲི་
 སྐད་དེས་ཤ་བ་འདི་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་བྲི་ཞིག་ཡོད་པེས་པས།
 རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དམ་དགོངས་པའི་ངང་ལ། བྲི་མོ་དམར་མོ་རྩ་མ་ནག་པོའི་
 ཆོམ་བུ་བཏགས་པ་སྟེར་བཞེ་ཐམས་ཅད་བྲག་གིས་གཤགས་པ། རྩེ་དར་ཡུག་
 ཅམ་ཁྱོད་བ། ཞེ་སྐད་གཞོད་སེམས་ཆེན་པོས་སྐད་དྲུག་པོ་འདོན་ཅིང་བར་
 སྐང་ལ་སྒྲོག་ལྟར་འབྲུག་པ་ཞིག་ཤ་བ་དེའི་རྩེས་གཞོད་ཅིང་བྱུང་བ་ལས། ཤ་བ་
 ལ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དེ་འདི་ཡིན་པར་འདུག་སྟེ། བྲི་འདི་བྲི་སྐད་
 བའི་དངོས་པོ་གང་མཐོང་ཡང་དགའ་ལངས་ཉེ་ཞེ་སྐད་གི་བསམ་པ་དང་མི་
 འབྲལ་བ་འདིའི་ཞེ་སྐད་འདི་ཁི་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་དགོངས་ནས། ཡིད་སྦྱོར་ཤས་
 གྱིས་ཀྱང་ནས་བསྐངས་ཤིང་སྟེང་རྩེ་མཛོན་དུ་བྱུར་པའི་མཁུར་འདི་བྲི་མོ་ལ་
 གསུངས་སོ། ། རྩེ་སྟོ་བྲག་མར་བའི་ཞབས་ལ་འདུད། ། སེམས་ཅན་ཞེ་སྐད་
 ཞིབར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། ། འགྲོ་བ་བྲི་ཡི་ལྷས་ལ་སྤྱང་གིའི་གདོང་། ། བྲི་ལྷས་
 སྤྱང་གདོང་མི་ལའི་སྤྱ་ལ་ཉོན། ། ཁྱིད་སྐད་བ་གང་བྱུང་དགའ་ལངས་
 པས། ། ཞེ་སྐད་སེམས་ངན་ཡིད་ལ་འབྲུག། རྩེག་ཅན་བྲི་ཡི་ལྷས་སུ་
 རྩེས། ། སྒྲག་བསྐལ་སྟོགས་པའི་ངང་ལ་སྟོན། ། ཉོན་མོངས་རྒྱག་ཏུ་ཞི་དུས་